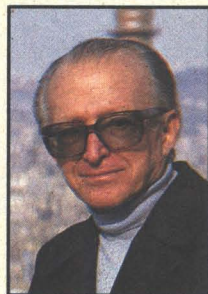

EL DAVANTAL DE

E

Esperem que tornin

l món de l'art sempre ha experimentat fortes agitacions, però ara es pot dir que bull. Subhastes amb puges astronòmiques, valoracions elevadíssimes que no se sap ben bé si depenen de criteris estètics, de circumstàncies més lligades a l'anècdota que no pas a la història o a la pura astúcia de marxants molt llestos. O a una complexa xarxa mundial, molt ben portada i curiosament dirigida, que toca totes les teclès d'un piano colossal. És possible que mai no hi hagi hagut tants artistes com ara que es guanyen decorosament la vida, però, també és veritat que és de les èpoques en les quals n'hi ha més que travessen petites pobres dignes i endreçades o una franca misèria.

L'abundància d'aspirants a *provar-ho* es deu —penso jo— al fet que un dels aspectes de l'art actual fa que gairebé tothom s'hi vegi amb cor.

No puc saber si, quan apareguin aquestes ratlles, el robatori de la Fundació Miró haurà tingut un final feliç. Ara escric sota la impressió de les primeres notícies, que són contradictòries com solen ésser-ho la majoria de «primeres notícies». D'una banda, es diu que el robatori és obra d'aficionats, perquè van entrar a la Fundació trencant a cops de martell els vidres d'una finestra. Però ens expliquen que coneixien molt bé els sistemes d'alarma i els moviments del guarda, com si es tractés d'una operació pulcrament estudiada.

Una altra contradicció flagrant és de mena crematística. Els dirigents de la Fundació diuen que les sis peces robades tenen un valor incalculable, perquè corresponen a la primera època de Joan Miró. En canvi, la policia afirma que el lot es pot valorar en uns 500 milions de pessetes. Aquí hi deu haver algú que no hi entén, perquè tractant-se

d'una primeríssima figura universal —amb el trumfo de sobrepuig d'ésser difunt— 500 milions de pessetes per taxar sis quadres són una suma ridícula. Entre el qualificatiu d'incalculable i la malaptesa de calcular malament, hi ha un món de diferència.

Potser la policia, que per ofici té l'obligació d'ésser malpensada, deu preveure que una obra autèntica que desapareix perd molt, encara que després reaparegui. És com si obeís a uns conceptes dels temps antics, feliçment superats, en relació amb els requisits de la virginitat: no n'hi havia prou a tornar a casa amb el cap baix. Hi ha tants falsificadors bons entre la multitud de pintors que no han pogut accedir a la fama! I bé que els cal sobreviure, tot i el perill que poden representar si els anima un esperit de venjança contra una societat que els ha tractats malament.

Un quadre històric com el *Nu femení* (1917) no presenta problemes de còpia fidel. En cas de retorn, si calgués certificar que és el mateix que va desaparèixer, no n'hi hauria prou amb un peritatge d'art, sinó que seria necessària la intervenció d'analistes de laboratori, més atents a examinar la superfície sobre la qual fou realitzat el pastel que no pas als traços de la creació artística.

Aquestes elucubracions no són tan extemporànies com això, perquè hi ha famosos precedents. L'any 1911 fou robat del museu del Louvre el quadre *La Gioconda*. Tot França es va commoure i es va produir un escàndol internacional. Al cap d'una temporada, es va descobrir que un immigrant italià havia volgut alliberar la Monna Lisa de la presó del Louvre i retornar-la a la seva terra d'origen. Un cop recobrat el quadre, aquesta fou la versió oficial generalment acceptada. Però algú, que devia ésser una mena de punxa-sàrries, va insinuar que l'obra retornada era una còpia molt ben feta. Es van fer anàlisis exhaustives, altament científiques, i va quedar establert a tots els efectes que la pintura de Leonardo da Vinci era la de debò. Tanmateix, per allò que diuen que la calúmnia té un gran poder de flotació, encara hi ha qui en dubta maliciosament. En tot cas, i provant de fer justícia, cal convenir que *La Gioconda* és molt més difícil de copiar que moltes obres mestres de l'art actual.

P E R E C A L D E R S